

פ' תרומה

(1) מות פרק כה

(יח) וְעִשִׂיתָ שְׁנַיִם פָּרָבִים זָהָב מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם מִשְׁנֵי קְצוֹת הַפְּפֹרֶת:
(כ) וְהָיוּ הַפָּרָבִים פְּרִשֵׁי כְנָפַיִם לְמַעַלָּה סִבְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַפְּפֹרֶת וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו אֵל הַפְּפֹרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַפָּרָבִים:

(2) רשב"ם על שמות פרק כה פסוק יח

כרבים - עופות כדכתיב (יחזקאל כח:יד) את כרוב ממשח הסוכך. עוף גדול בעל כנפים. וחכמים פירשו פני תינוק:

(3) ספר יחזקאל פרק כח

(יד) אֶת פְּרֹוֹב מְמִשַׁח הַסּוּכָךְ וְנִתְתִּיף בָּהֶר קֹדֶשׁ אֶל־לֵהִים הָיִיתָ בְּתוֹךְ אֲבְנֵי אֵשׁ הַתְּהַלְכָתָּ:

(4) רש"י על יחזקאל פרק כח פסוק יד

את כרוב ממשח הסוכך - את עוף מדה כלומר העוף הגדול הסוכך בכנפיו סכך רב כלומר מושל ממשל רב, ממשח לשון גודל כמו אנשי מדות (במדבר י"ד) דמתרגמינן גברי דמשחן:

(5) רש"י על שמות פרק כה פסוק יח

כרבים - דמות פרצוף תינוק להם:

(6) אבן עזרא על שמות פרק כה פסוק יח

ועשית - אמרו קדמונינו כי צורת כרובים כשני נערים. ופירשו כרוביא בלשון ארמי. והכ"ף משרת. ונכון דברו שהיו כצורת ילדים אם היא קבלה. ושמו המלה לזכר כמו מלת חנוכל כי כ"ף כרוב שורש. והעד והיו הכרובים כי הה"א וה"א הדעת ואינו לתימה כה"א הכמכת מכהו הכהו.

(7) וכאשר חפשתי על מלת כרובים הנה הוא צורות. כמו את כרוב ממשח הסוכך אמר יחזקאל כי ראה ד' פנים לחיה ואחד מהם פני שור. ובמקום אחר על הח' בעצמ' תחת שור פני הכרוב. והטעם הצורה שהזכיר בפעם הראשונה ואמר באחרונה היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כבר ואדע כי כרובים המה. וקרא כל הד' כרובים והנה הכ"ף שורש:

(8) ספר יחזקאל פרק א

(י) וְדַמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אֲדָם וּפְנֵי אֲרִיָּה אֵל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמֹאל לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן:

(9) ספר יחזקאל פרק י

(יד) וְאַרְבַּעָּה פְּנִים לְאֶחָד פְּנֵי הָאֶחָד פְּנֵי הַכְּרוֹב וּפְנֵי הַשְּׂנִי פְּנֵי אֲדָם וְהַשְּׂלִישִׁי פְּנֵי אֲרִיָּה וְהָרְבִיעִי פְּנֵי נֶשֶׁר:
(טו) וַיִּרְאוּ הַכְּרוֹבִים הִיא הַחַיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי בְּנֶהַר פְּבֹר:

(10) ספר בראשית פרק ג

(כד) וַיִּגְרָשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁפֹּן מִקֶּדֶם לְגַן עֵדֶן אֶת הַכְּרָבִים וְאֶת הַתְּרָב הַמְתֵּהֲפֹכֶת לְשֹׁמֵר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים:

(11) אבן עזרא על בראשית פרק ג פסוק כג

ומלת כרובים י"א כנערי' תרגום ארמית כרביא ולפי דעתי שהיא מלת כלל צורות כולם ויחזקאל שאמר בתחלה ופני שור לא התחלף הצור' שהעגל לא נעש' בימיו ואחר כן באמרו פני הכרוב בה"א הידיעה הצור' צורת שור כאלו אמר הצור' שהזכרתי בתחל' על כן כל צורת שור כרוב ואין כל כרוב צורת שור והראי' הגמור' שאמר באחרונ' כי כרובים המה ופה אמר הכרובים והם המלאכים הידועים

(12) ספר גור אריה על שמות פרק כה פסוק יח

כרובים דמות פרצוף תינוק. בפרק קמא דסוכה (ה ע"ב), דתרגום 'תינוק' - 'רביא', והכ"ף כ"ף הדמיון. והראב"ע הקשה דכ"ף "כרובים" שורש, וראיה "הכרובים" (פסוק כ) בה"א הידיעה, ואינה באה על כ"ף השמוש. קושיא זאת אינה, שגם רז"ל מודים בזה כי הכ"ף הוא שורש ולא שימוש, אלא שהם ז"ל מפרשים כי השם הזה הוא שם מורכב כמו "שמואל" "מה' שאלתיו" (ש"א א, כ), וכן "ירובעל" "ירב בו הבעל" (שופטים ו, לב), והוא בודאי שם, וכך "כרובים" הוא שם לפני נער הקטון. ואין רז"ל אומרים כי "כרובים" הנאמרים בכאן לבד הם כמו נערים, רק כל "כרובים" כך פירושם, כי הכרוב הוא שיש לו צורת נער קטן:

13) ומה שהקשה עוד, אם פירוש "כרובים" פני נער קטן, איך אמר על כולם "ואדע כי כרובים המה" (יחזקאל י, ז), אין זה קשיא כלל, כי בודאי יקראו כולם "כרובים" בעבור שנשתתפו כולם שיש להם דמיון קצת אל פני נער קטן, אף על גב שיש דומה יותר אל פני נער קטן מאחר, מכל מקום כולם יש בהם דמיון אל צורת נער קטן.

14) ועוד, כי מה שאמר "ואדע כי כרובים המה" בשאר דברים, שהרי כל כרוב יש לו כנפים, וכל החיות ראה אותם שיש להם כנפים, ולפיכך קרא כולם "כרובים". ומפני זה החליף השור במרכבה ראשונה שראה (יחזקאל א, י) לכרוב דווקא, כי כולם משתתפים בכרובים. ואמר "פני האחד פני הכרוב" (יחזקאל י, יד) אף על גב דמתחלה היה לו פני שור (יחזקאל א, י), עכשיו נתן לו שם כרוב, ופירשו רז"ל (חגיגה יג ע"ב) כי יחזקאל בקש רחמים על הדבר כדי שלא יזכור חטא העגל לישראל שעשו שור, והפך אותו לכרוב. וטעם הפכו לכרוב, כמו שאמרנו, כי כולם משתתפים בכרוב, רק שמחולקים הם בפניהם, עכשיו הפך את פני השור לכרוב, כלומר שלא נראה בו רק הצורה המשותפת לכולם:

15) ומה שהקשה הראב"ע (בראשית ג, כג) דעגל לא נעשה בימיו, ולמה יהפוך אותו, הם דברים בטלים, דודאי כאשר יהפוך את פני השור לכרוב אז לא נמצא חטא ישראל, והוא ידוע לחכמים, כי אל תאמר כמו שחשב הראב"ע שחטא העגל היה מקרה, ולפיכך הקשה והלא בימיו לא עשו העגל, רק כי חטא של עגל מסוגל אל ישראל, ויורה שיש חסרון בישראל, והוא חטא עצמי, ומאחר שהוא חטא דבר עצמי, אף על גב שלא נעשה בימיו, הוא קטרוג על ישראל. וזה שאמרו (סנהדרין סוף קב.) אין פקידה שאין בה מחטא העגל, כי חטא זה עצמי, קשה הסרה. וכאשר נהפך השור לכרוב, אז לא היה נמצא הדבר שהוא אשר ישראל מתיחסים אל החטא. ודברים אלו דברי אמת ועמוקים, ואין ספק בהם:

16) ואולי טעותו איך יהיה יחזקאל מהפך השור מן המרכבה, וזהו קושיתו, רק שלא אמרה. אמנם לא ידע כי המראות הם רבים לנביא, ונראים לנביא כאשר ראוי באותו זמן במציאות, וכאשר פירשו רז"ל (מכילתא לעיל כ, ב) כי נגלה על הים כגבור העושה מלחמה, ונגלה בסיני כזקן מלא רחמים, כך כל המראות הם לנביא לפי הראוי למציאות. וכאשר בקש רחמים על השור הזה שלא יהיה נזכר העגל, חטא העצמי לישראל, נהפך לו המראה לכרוב אשר הוא כולל כל ארבע החיות, והפך הפנים של שור לכרוב הצורה המשותפת, כדי שלא יהיה נמצא חטא ישראל. הרב הזה חשב על דברי חכמים שהם דברים כאשר הבין בתחלת המחשבה, והוא לא ירד לסוף דבריהם, אף לתוכם: